

مصوبه نهم دوسی و دومین (۹۳۲) جلسه شورای عالی آموزش و پرورش، تاریخ ۱۳۹۵/۳/۱۷

کلیات نظام تربیت استعدادهای برتر در آموزش و پرورش (بررسی شده در جلسات ۹۰۲، ۹۰۳، ۹۰۴ و ۹۳۲)

مقدمه :

به منظور فراهم آوردن زمینه اجرای مفاد سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، به ویژه تحقق ویژگی‌های مدرسه در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴ مبنی بر «دارا بودن ظرفیت پذیرش تفاوت‌های فردی، کشف و هدایت استعدادهای متنوع فطری و پاسخگویی به نیازها، علایق و رغبت دانش‌آموزان در راستای مصالح و چارچوب نظام معیار اسلامی» و نیز زمینه‌سازی برای «رشد و شکوفایی استعدادهای دانش‌آموزان بر پایه تنوع استعدادهای و توانمندی‌های جامعه نخبگانی» مندرج در چشم‌انداز «سند راهبردی کشور در امور نخبگان»، «کلیات نظام تربیت استعدادهای برتر در آموزش و پرورش» به شرح زیر به تصویب می‌رسد:

ماده ۱- تعریف

دانش‌آموز دارای استعداد برتر^۱

دانش‌آموزی که با توجه به ویژگی‌های ذاتی خود و در مقایسه با گروه همسالان، در یک یا چند زمینه، توانایی یادگیری و درک بالاتری دارد یا در انجام ماهرانه کار و بروز قابلیت‌های شخصی در آن زمینه، صلاحیت و برجستگی خاصی نشان می‌دهد.

ماده ۲- اصول

کلیات نظام تربیت استعدادهای برتر، در چارچوب اصول کلی تربیت رسمی و عمومی مندرج در «مبانی نظری تحول بنیادین آموزش و پرورش» مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی و ضمن رعایت آنها، بر اصول زیر تأکید دارد :

^۱- در این متن، منظور از دانش‌آموز، دانش‌آموز دارای استعداد برتر است. شناسایی کامل و پرورش استعدادهای ویژه چنین دانش‌آموزی، - که شرط لازم و نه کافی برای رسیدن به مرحله نخبگی در آینده است- نیازمند ارائه خدمات و تسهیلات ویژه ای است که در نظام تربیت رسمی و عمومی باید زمینه‌های مناسب برای آن فراهم شود.

۱- **انعطاف:** استفاده از برنامه‌ها و روش‌های منعطف و متنوع آموزشی و تربیتی، متناسب با علایق و نیازهای ویژه دانش‌آموزان و شرایط و اقتضائات نظام آموزش و پرورش و نیازهای کشور.

۲- **استمرار:** شناسایی، تربیت و هدایت استعدادها برتر به صورت مستمر، مرحله‌ای و فرایندی، در طول دوران تحصیل.

۳- **تلفیق:** ارائه خدمات و تسهیلات آموزشی و تربیتی به دانش‌آموزان استعدادهای برتر در محیط‌های یادگیری دانش‌آموزان عادی و پذیرش حداقل تفکیک و جداسازی آنان.

۴- **تعادل:** توجه به رشد متوازن و همه‌جانبه دانش‌آموزان در ساحت‌های شش‌گانه تربیتی مندرج در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، با تاکید بر تربیت اخلاقی، اعتقادی و عبادی.

ماده ۳- اهداف

- ۱- شناسایی، تربیت و هدایت نظام‌مند دانش‌آموزان دارای استعدادهای برتر.
- ۲- ارتقای معرفت و تربیت دینی، اعتلای هویت اسلامی - ایرانی و تقویت حس دلبستگی ملی دانش‌آموزان.
- ۳- توانمندسازی دانش‌آموزان با رعایت عدالت آموزشی و تربیتی و ارتقای کارآمدی آنان، متناسب با نیازهای کشور.

ماده ۴- سیاست‌های اجرایی

- ۱- ارائه خدمات آموزشی و پرورشی ویژه، ناظر بر تنوع بخشی به برنامه‌های درسی به شیوه تلفیقی (عدم جداسازی) با نگاه گسترش‌یابنده و حداکثری.
- ۲- استمرار ارائه خدمات آموزشی و پرورشی به دانش‌آموزان در مدارس استعدادهای درخشان، به شیوه **تفکیکی** (جداسازی) با رویکرد اصلاحی و حداقلی.
- ۳- شناسایی و هدایت نظام‌مند دانش‌آموزان برای پاسخگویی به نیازهای توسعه پایدار و متوازن کشور.
- ۴- توسعه دانش تخصصی و شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان برای پاسخگویی به نیازهای متنوع دانش‌آموزان.
- ۵- گسترش ارائه خدمات آموزشی، پرورشی و پژوهشی، با تاکید بر توسعه محیط‌های متنوع یادگیری و استفاده از ظرفیت و مشارکت سایر نهادها و ارگان‌های دولتی و غیر دولتی، به ویژه ستادها، سازمان‌ها و صندوق‌های ذی‌ربط.

ماده ۵- راهکارها

- ۱- تدوین ملاک‌ها، شاخص‌ها و استانداردهای شناسایی، جذب و تربیت دانش‌آموزان.
- ۲- تدوین و اجرای برنامه‌های مناسب در تمام ساحت‌های تربیتی، با استفاده از ظرفیت و مشارکت بخش‌های دولتی و غیردولتی، به ویژه دانشگاه‌ها، حوزه‌های علمی، مساجد، کانون‌ها و مراکز علمی- پژوهشی.
- ۳- طراحی برنامه درسی و تربیتی ویژه دانش‌آموزان، در چارچوب سند تحول بنیادین و برنامه درسی ملی.
- ۴- تدوین آیین‌نامه‌های آموزشی و تربیتی، با رویکرد ایجاد تسهیلات ویژه برای این دانش‌آموزان.
- ۵- توانمندسازی مدیران، معلمان و مربیان برای شناسایی، تربیت و هدایت دانش‌آموزان از طریق:
 - الف: احراز و توسعه صلاحیت‌های تخصصی و حرفه‌ای معلمان ذی‌ربط
 - ب: افزودن مواد و سرفصل‌های مربوط به برنامه درسی تربیت معلم
 - ج: تدوین و اجرای دوره‌های ضمن خدمت کوتاه مدت
- ۶- ارائه برنامه‌های مشاوره‌ای ویژه خانواده‌های دانش‌آموزان و مشاوره‌های تحصیلی و شغلی به دانش‌آموزان، متناسب با استعدادها و علایق آنها و اولویت‌ها و نیازهای کشور.
- ۷- برنامه‌ریزی برای توسعه «فعالیت‌های گروهی دانش‌آموزان» در حوزه‌های مختلف علمی، پژوهشی، فناوری، فرهنگی، هنری، اجتماعی و هدایت هدفمند آنان به مراکز تخصصی.
- ۸- برنامه‌ریزی برای توسعه فعالیت‌های محیط‌های متنوع یادگیری خارج از مدرسه (پژوهش‌سراها، کانون‌های فرهنگی و هنری، کتابخانه‌ها، اردوگاه‌ها، ورزشگاه‌ها، مراکز آموزشی تخصصی و نظایر آن) به منظور پرورش استعدادهای خاص.
- ۹- توسعه برگزاری المپیادهای دانش‌آموزی، مسابقات و جشنواره‌های علمی، پژوهشی، فرهنگی، هنری و ورزشی.
- ۱۰- حمایت‌های مادی و معنوی از دانش‌آموزان و طرح‌ها و ایده‌ها و فراهم آوردن تسهیلات و امکانات مناسب برای آنان، با اولویت مناطق کمتر توسعه یافته.
- ۱۱- برنامه‌ریزی برای ارتباط هدفمند دانش‌آموزان با مراکز علمی، پژوهشی، فناوری و تولیدی و جلب مشارکت بخش غیردولتی برای حمایت مادی و معنوی از آنان.

ماده ۶- وزارت آموزش و پرورش موظف است :

- ۱- اساسنامه‌ها و آیین‌نامه‌های مورد نیاز این مصوبه را، ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ، تهیه و به شورای عالی آموزش و پرورش ارائه کند.
- ۲- از اجرای این مصوبه، ارزشیابی به عمل آورد و بر اساس بازخوردها، یافته‌ها و نتایج به دست آمده، نسبت به روزآمدسازی آن اقدام کند.
- ۳- گزارش پیشرفت فعالیت‌ها را دو سال یک بار به شورای عالی آموزش و پرورش ارائه دهد.
- ۴- ضمن رصد مستمر دانش‌آموزان، برای حمایت و پشتیبانی از آنها، با مراجع ذی‌ربط هماهنگی به عمل آورد.

ماده ۷- نظارت کلان

نظارت کلان بر حسن اجرای این مصوبه به عهده شورای عالی آموزش و پرورش است.

ماده ۸ - منابع

منابع مالی مورد نیاز برای اجرای این مصوبه از محل منابع در اختیار وزارت آموزش و پرورش تأمین خواهد شد و موارد دارای بار مالی جدید، پس از پیش‌بینی منابع در اعتبارات سنواتی وزارت آموزش و پرورش، قابل اجرا خواهد بود.

موضوع: کلیات نظام تربیت استعدادهای برتر در آموزش و پرورش در نهمین و سی و دومین (۹۳۲) جلسه شورای عالی آموزش و پرورش، تاریخ ۱۳۹۵/۳/۱۷ به تصویب رسید.

علی اصغر فانی

رئیس جلسه

مهدی نوید

دبیر شورا

کلیات نظام تربیت استعدادهای برتر در آموزش و پرورش، مورد تأیید است.

حسن روحانی

رئیس جمهور و رئیس شورای عالی آموزش و پرورش